

Інформаційно-аналітична довідка щодо основних тенденцій соціально-економічного розвитку регіону

1. Аналіз реального сектору економіки.

1.1. Промисловість.

На підконтрольній українській владі території залишилась незначна частка таких галузей як вугільна промисловість, виробництво будівельних матеріалів, харчова та легка промисловість. За даними Держстату України, кількість промислових підприємств склала 575, з яких: 85 – у добувній промисловості і розробки кар'єрів, 365 – у переробній промисловості.

Основні підприємства зосереджені у містах Северодонецьк, Рубіжне, Лисичанськ, питома вага яких в загальному обсязі реалізованої промислової продукції області майже 50,0 %.

Середньооблікова кількість працюючих у промисловому комплексі у жовтні 2020 року склала 30,3 тис. осіб, що на 0,4 % менше від попереднього місяця.

Заробітна плата штатних працівників в середньому за жовтень 2020 року склала 11358,9 грн, що на 7,4 % менше від попереднього місяця та на 7,7 % більше від середнього рівня по регіону.

Індекс промислової продукції у січні-жовтні 2020 року порівняно з січнем-жовтнем 2019 року становив 88,5 % (січень-жовтень 2019 до січня-жовтня 2018 року – 96,0 %).

Обсяг реалізованої промислової продукції склав 13,2 млрд грн, що становить 0,8 % від загальнодержавного.

Практично все виробництво **хімічних речовин і хімічної продукції** зосереджено на території, підконтрольній українській владі. Основними підприємствами є: ПрАТ «Северодонецьке об'єднання «Азот», ТОВ НВП «Зоря», ВКФ ТОВ «ТАНА» та інші.

Індекс промислового виробництва галузі за 10 місяців 2020 року склав 100,3 % до аналогічного періоду 2019 року.

У січні-жовтні 2020 року підприємствами вироблено товарної продукції на суму:

ТОВ НВП «Зоря» – 662,3 млн грн (83,4 % до аналогічного періоду 2019 року);

ТОВ НВФ «Мікрохім» – 256,5 млн грн (92,7 %);

ВКФ ТОВ «ТАНА» – 83,5 млн грн (92,8 %).

ПрАТ «Северодонецьке об'єднання «Азот» вироблено 361,2 тис. тонн аміачної селітри (129,3 % до аналогічного періоду 2019 року), 275,8 тис. тонн карбаміду (у 2019 році не вироблявся), 4,8 тис. тонн аміаку водного технічного (у 2,7 р. б.), 28,7 тис. тонн КАС (у 2,9 р. б.). Обсяг товарної продукції у діючих цінах склав 1583,9 млн грн (у 1,9 рази більше).

За офіційним повідомленням керівництва ПрАТ «Рідкісні газы» підприємство призупиняє свою виробничу діяльність на невизначений час у зв'язку з скрутним фінансовим становищем.

Обсяг реалізованої продукції по галузі склав 3277,5 млн грн.

Частка в структурі реалізації промислової продукції області – 24,8 %.

Виробництво гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої продукції представлено ТОВ «НВО «Склопластик», ТОВ «Рубіжанський трубний завод» та іншими підприємствами.

Індекс промислового виробництва за 10 місяців 2020 року склав 80,6 % до аналогічного періоду 2019 року.

Основними підприємствами галузі з початку поточного року вироблено продукції на суму:

ТОВ «НВО «Склопластик» – 149,6 млн грн (88,9% до січня-жовтня 2019 року). Вироблено склопластиків 572,9 тонн (125,4 %), склополотна – 31,7 тис. тм² (79,6 %), прес-матеріалів – 50,1 тонн (53,3 %);

ТОВ «Рубіжанський трубний завод» – 12,1 млн грн (111,0 %).

Вироблено товарної продукції у натуральному вигляді 2,4 тис. тонн (109,1 %).

Обсяг реалізованої продукції по галузі склав 434,4 млн грн.

Частка в структурі реалізації промислової продукції області – 3,3 %.

Основні підприємства галузі **машинобудування**, що працюють на території підконтрольній українській владі: ТДВ «Попаснянський вагоноремонтний завод», ПрАТ «СНВО «Імпульс», ТОВ НВП «Мікротерм».

Індекс промислового виробництва за 10 місяців 2020 року склав 92,3 % до аналогічного періоду 2019 року.

ПрАТ «СНВО «Імпульс» у січні-жовтні поточного року вироблено товарної продукції на суму 1104,5 млн грн (87,4 % до аналогічного періоду 2019 року).

На ТДВ «Попаснянський вагоноремонтний завод» обсяг товарної продукції склав 622,2 млн грн (31,3 %), відремонтовано 3316 вагонів (у 2,6 рази більше), нові вагони не вироблялися (1090 одиниць – за 10 місяців минулого року).

ТОВ НВП «Мікротерм» за січень-жовтень 2020 року вироблено товарної продукції на суму 5,9 млн грн (66,3 %).

Обсяг реалізованої продукції по галузі склав 1342,5 млн грн.

Частка в структурі реалізації промислової продукції області – 10,2 %.

На території підконтрольній українській владі в галузі **текстильне виробництво, виробництво одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів** працюють ТОВ ВТФ «Шарм» м. Лисичанськ, ФОП Смалій м. Рубіжне, ТОВ «Рубіжанська панчішна мануфактура», ТОВ «Старобільська швейна фабрика» та інші малі підприємства, які мають незначний вплив на обсяги виробництва регіону.

Індекс промислового виробництва за 10 місяців 2020 року склав 78,8 % до аналогічного періоду 2019 року.

За підсумками роботи у січні-жовтні 2020 року вироблено промислової продукції підприємств галузі:

ТОВ ВТФ «Шарм» м. Лисичанськ – 12,6 тис. швейних виробів (83,4 % до аналогічного періоду 2019 року);

ФОП Смалій м. Рубіжне – 250,1 тис. панчішно-шкарпеткових виробів (65,1 %).

ТОВ «Рубіжанська панчішна мануфактура» вироблено 1364,8 тис. пар панчішно-шкарпеткових виробів на суму 20,6 млн грн.

Основне підприємство галузі **виготовлення виробів з деревини, виробництво паперу та поліграфічна діяльність**, яке виробляє майже 99,0 % обсягів товарної продукції – ПрАТ «Рубіжанський картонно-тарний комбінат».

Індекс промислового виробництва за 10 місяців 2020 року склав 96,7 % до аналогічного періоду 2019 року.

У січні-жовтні 2020 року вироблено товарної продукції на суму 2836,1 млн грн (74,5 % до січня-жовтня 2019 року). У натуральному виразі вироблено картону та паперу 123,9 тис. тонн (68,1 %), гофротари – 115,7 млн м³ (92,3 %).

Обсяг реалізованої продукції по галузі склав 2231,4 млн грн.

Частка в структурі реалізації промислового виробництва – 16,9 %.

Добувна промисловість

На території підконтрольній українській владі працюють 4 шахти ПАТ «Лисичанськвугілля» та 4 шахти ДП «Первомайськвугілля».

У січні-жовтні 2020 року загальний обсяг товарної продукції (в натуральному виразі) 150,8 тис. тонн вугілля, що становить 81,1 % до січня-жовтня 2019 року, у тому числі:

ПАТ «Лисичанськвугілля» – 36,9 тис. тонн (44,2 % до січня-жовтня 2019 року);

ДП «Первомайськвугілля» – 113,9 тис. тонн (111,0 %).

За січень-жовтень 2020 року обсяг реалізованої товарної продукції в діючих цінах без ПДВ по вугільним підприємствам області складає 248,6 млн грн, що становить 61,1 % до аналогічного періоду 2019 року.

На 01.11.2020 на складах вугледобувних підприємств знаходиться 24,1 тис. тонн рядового вугілля, у тому числі:

ДП «Первомайськвугілля» – 5,4 тис. тонн;

ПАТ «Лисичанськвугілля» – 18,7 тис. тонн.

Обсяг реалізованої продукції по галузі склав 438,5 млн грн.

Частка в структурі реалізації промислової продукції області – 3,3 %.

Електроенергетичну галузь економіки області представляють:

енергогенеруючі підприємства – ВП «Луганська ТЕС» ТОВ «ДТЕК Східенерго», ДП «Сєверодонецька ТЕЦ», блок-станції підприємств (ПрАТ «Рубіжанський картонно-тарний комбінат», ТОВ «Науково-виробниче підприємство «Зоря», які виробляють електроенергію для власних потреб);

послуги з розподілу електричної енергії – ТОВ «Луганське енергетичне об'єднання», Луганська філія ДП «Регіональні електричні мережі» та АТ «Українська залізниця»;

послуги з постачання електричної енергії – постачальник «останньої надії» ДПЗД «Укрінтеренерго», постачальник універсальних послуг ТОВ «ЕНЕРА СХІД», інші постачальники за вільними цінами.

Свою діяльність підприємства галузі починаючи з 01.01.2019 здійснюють в рамках нової моделі ринку електричної енергії (Закон України «Про ринок електричної енергії»). Це надає можливість споживачам придбати електричну енергію у постачальників та виробників незалежно від їх місця знаходження уникаючи монополій.

Через знаходження ВП «Луганська ТЕС» ТОВ «ДТЕК «Східенерго» в зоні бойових дій пошкоджено значну кількість ліній електромереж (на балансі НЕК «Укренерго» знаходиться 20 повітряних ліній, з них 8 – 110 кВ та 12 – 220 кВ. В робочому стані 12 ліній: 7 ліній – 220 кВ та 5 ліній – 110 кВ. У роботі одна лінія 220 кВ і 5 ліній по 110 кВ. На станції 6 енергоблоків, з яких 4 знаходяться в робочому стані, 2 – в аварійному. На даний час в роботі знаходиться 1 енергоблок з видачою навантаження до 150 МВт.

З метою підвищення надійності енергозабезпечення області функціонує електропідстанція ПС 500 кВ «Кремінська» із заходами ПЛ 500 кВ «Донбаська-Донська» та ПЛ 220 кВ «Кремінська-Ювілейна», що сприяє відновленню сталої роботи провідних підприємств регіону (ПрАТ «ЛИНІК», ПрАТ «Северодонецьке об'єднання «Азот»).

За січень-жовтень 2020 року генеруючими потужностями області вироблено 1241,5 млн кВт год. електроенергії, що становить 69,7 % до аналогічного періоду попереднього року (1782,4 млн кВт·год).

Сумарний обсяг поставленої споживачам електроенергії мережами ТОВ «Луганське енергетичне об'єднання» та ДП «Регіональні електричні мережі» за 10 місяців 2020 року склав 1178,3 млн кВт год (106,5 % до аналогічного періоду 2019 року), в т. ч.:

ТОВ «Луганське енергетичне об'єднання» – 1047,5 млн кВт год. (108 %);

ЛФ ДП «Регіональні електричні мережі» – 130,8 млн кВт год. (95,7 %).

Профіцит електроенергії, яка транспортувалась споживачам інших регіонів України, за січень-жовтень 2020 року склав 63,2 млн кВт·год або 5,1 % (співвідношення виробленої електроенергії до спожитої).

Газова промисловість

Діяльність з транспортування природного газу розподільними трубопроводами в межах області здійснює АТ «Луганськгаз».

Послуги з постачання природного газу за нерегульованим тарифом для промислових споживачів, бюджетних та релігійних організацій, а також побутових споживачів області надає ТОВ «Луганськгаз Збут» та інші постачальники України.

Протягом січня-жовтня 2020 року видобуто на газоконденсатних родовищах області 119,4 млн м³ природного газу, що складає 80,3 % до аналогічного періоду 2019 року (148,7 млн м³).

Загалом спожито 136,2 млн м³ природного газу (без урахування транспортування по прямим трубам), або 37,3 % до аналогічного періоду попереднього року (365,5 млн м³).

З 29.07.2019 через припинення постачання вугілля з Російської Федерації ВП «Луганська ТЕС» ТОВ «ДТЕК «Східенерго» для виробництва електричної енергії вимушено перейшов на використання природного газу.

Починаючи з квітня 2020 року Луганська ТЕС отримала квоти на постачання вугілля та перейшла на його використання для виробництва електричної енергії.

На 01.11.2020, за інформацією АТ «Луганськгаз Збут», рівень розрахунків споживачів за спожитий природний газ з початку року (без розподілу природного газу) складає 114,5 % (нараховано 659,2 млн грн, сплачено 754,6 млн грн), в тому числі:

населення (без врахування пільг та субсидій) розраховалося на 103,5 % (нараховано 654,9 млн грн, сплачено 677,8 млн грн).

Рівень розрахунків споживачів за розподіл природного газу з початку року складає 75,7 % (нараховано 325 млн грн, сплачено 246 млн грн), в тому числі:

бюджетні установи – 90,4 % (нараховано 10,3 млн грн, сплачено 9,3 млн грн);

промисловість – 71,2 % (нараховано 140,0 млн грн, сплачено 99,7 млн грн);

населення – 78,4 % (нараховано 174,6 млн грн, сплачено 136,8 млн грн).

Дефіцит природного газу за січень-жовтень 2020 року по області склав 16,8 млн м³, або 14,1 % (співвідношення видобутого природного газу до спожитого).

На обсяги виробництва та реалізації промислової продукції впливають наступні фактори:

неконкурентоспроможність продукції через високу ціну на газ, який використовується у якості сировини;

виникнення енергетичних та логістичних проблем.

У 2020 році продовжено роботу щодо сприяння сталому розвитку промислового комплексу регіону.

Здійснено моніторинг стану повернення у державну власність ЦМК «Лисичанський склозавод «Пролетарій», визначення кола проблем, які перешкоджають його здійсненню та підготовка пропозицій щодо їх розв'язання.

1.2. Сільське господарство.

Виробництво сільськогосподарської продукції, на підконтрольній українській владі території, здійснюють 1044 агропромислових формувань та 42,8 тис. особистих селянських господарств.

Середньооблікова кількість працівників, зайнятих у сільському господарстві у жовтні 2020 року становила 10,4 тис. осіб, що на 5,0 % менше від попереднього місяця.

Заробітна плата штатних працівників в середньому за жовтень 2020 року склала 9409,2 грн, що менше на 20,3 % від попереднього місяця та на 10,8 % від середнього рівня по регіону.

Індекс сільськогосподарської продукції по господарствам усіх категорій у січні-жовтні 2020 року порівняно із січнем-жовтнем 2019 року склав 90,1 % (січень-жовтень 2019 року – 111,4 %), у тому числі продукція рослинництва – 89,5 %, продукція тваринництва – 97,9 %.

Рослинництво. В сільгосп підприємствах області завершено збирання пізніх культур. За оперативними даними, зернових та зернобобових культур зібрано з площі 395,5 тис. га, валовий збір склав 1389,4 тис. тонн при середній врожайності 35,1 ц/га, у тому числі: пшениці намолочено 1035,6 тис. тонн, врожайність 38,4 ц/га; ячменю – 124,2 тис. тонн, врожайність 28,1 ц/га, вівса – 6,0 тис. тонн, врожайність 16,6 ц/га, кукурудзи – 192,4 тис. тонн, врожайність 29,6 ц/га.

Соняшника зібрано з площі 399,8 тис. га, валовий збір склав 695,7 тис. тонн, врожайність 17,4 ц/га.

Під урожай 2021 року посіяно 294,9 тис. га озимих зернових культур, у т. ч. пшениці – 273,2 тис. га, озимого ячменю – 10,0 тис. га, жита – 1,6 тис. га, крім того озимого ріпаку – 10,1 тис. га.

Тваринництво. У зв'язку з вибраковкою хворого та малопродуктивного поголів'я на 01.11.2020 поголів'я великої рогатої худоби зменшилось на 2,7 тис. голів та склало 45,8 тис. (94,4 % до аналогічного періоду 2019 року). З причини недостатньої кількості ремонтного молодняку для відновлення основного гурту зменшилось поголів'я корів на 0,8 тис. голів та склало 20,2 тис. (96,2 %). За рахунок власного відтворення, поголів'я свиней збільшилось на 0,3 тис. голів та склало 51,7 тис. (100,6 %), поголів'я овець та кіз – на 0,3 тис. та склало 25,0 тис. (101,2 %). Поголів'я птиці скоротилось на 87,4 тис. голів та склало 974,4 тис. (91,8 %).

Виробництво молока у січні-жовтні 2020 року зменшено на 2,1 тис. тонн та склало 98,5 тис. тонн або 97,9 % до аналогічного періоду попереднього року. Надій на фуражну корову по області становить 3778 кг. Основними причинами зменшення виробництва молока є подорожчання кормів, низька закупівельна ціна на молоко та несвоєчасні розрахунки заготівельниками за молоко.

За рахунок зменшення середньої ваги реалізованого поголів'я сільськогосподарських тварин виробництво м'яса по всіх категоріях господарств зменшилось на 1,4 тис. тонн та склало 9,7 тис. тонн (87,4 % до аналогічного періоду попереднього року).

Через зниження продуктивності поголів'я курей-несучок, порівняно з січнем-жовтнем 2019 року, виробництво яєць склало 60,9 млн штук (94,1 %), що на 3,8 млн менше аналогічного періоду попереднього року.

Переробкою сільськогосподарської продукції у Луганській області займаються 134 підприємства малого та середнього бізнесу у 8 підгалузях: хлібопекарська, борошномельно-круп'яна, олійно-жирова, м'ясна, молочна, пиво-безалкогольна, комбикормова, кондитерська.

Для забезпечення потреб населення області виробляються майже всі види продовольства, окрім цукру, спирту, лікєро-горілчаних виробів, консервів, риби та продуктів дитячого харчування.

Для підприємств харчової промисловості характерне неповне завантаження виробничих потужностей в галузях: молочна промисловість – близько 30 %, хлібопекарська – 50 %, виробництво олії – 87 %.

З метою підвищення конкурентоспроможності продукції на внутрішньому та зовнішньому ринках на 26.11.2020 впроваджено систему управління безпекою продуктів харчування (НАССР) та систему управління якості відповідно до вимог міжнародних стандартів (ISSO серії 9000 та 22000) на 20 підприємствах харчової та переробної промисловості в галузях: олійно-жирова – 3, пивоварна – 3, інші – 14 од. В стадії впровадження перебувають 11 підприємств в галузях: олійно-жирова – 1, хлібопекарська – 6, інші – 4 од. Провідні торгівельні мережі області – «Сім'я» (ТОВ «Гведеон»), «Велика кишеня» (ТОВ «Фудком») та «Сільпо» (ТОВ «Сільпо-Фуд») впровадили систему якості і безпечності харчових продуктів на кулінарному, хлібобулочному, рибопереробному та м'ясопереробному виробництвах.

Виробництво молочних продуктів представлено чотирма підприємствами: ПрАТ «Біловодський МРЗ», ПП «Продгрупсервіс», ПАТ «Старобільський молокозавод», ТОВ «Марківський сироробний завод», виробнича потужність яких становить 135 тис. тон на рік. Асортимент виробленої продукції – понад 90 найменувань.

За даними, оприлюдненими Державною службою статистики України, за січень-жовтень 2020 року вироблено: масла вершкового жирністю не більше 85 % – 661,4 тонн, (90,1 % до січня-жовтня 2019 року); молока та вершків незгущених й без додання цукру чи інших підсолоджувальних речовин жирністю більше 1 %, але не більше 6 % – 1486,4 тонн (у 1,9 рази більше); молока і вершків коагульованих, йогурту, кефіру, сметани та інших ферментованих продуктів – 330,2 тонн (94,6 %), сирів свіжих неферментованих – 42,1 тонн (97,9 %). Збільшення обсягів виробництва молока обробленого відбулося через тимчасове припинення виробництва козеїну. За рахунок тимчасового припинення експорту продукції знижено виробництво масла вершкового.

Олійно-жирова галузь області представлена 4 провідними підприємствами (ТОВ «Сватівська олія», ТОВ «Агро Кепітал Груп ЛТД», ТОВ «Слобожанський завод продтоварів», ТОВ «Старобільський завод продовольчих товарів») та понад 17 мініцехами, виробничі потужності яких дозволяють переробляти 390 тис. тон сировини за рік. За січень-жовтень 2020 року провідними підприємствами вироблено 81234,7 тонн олії соняшnikової нерафінованої та її фракцій (крім хімічно модифікованих), що становить 92,5 % до аналогічного періоду 2019 року.

Провідними підприємствами борошномельно-круп'яної промисловості (ТОВ «Айдарський пекар» та ТОВ «Айдар Милам») за січень-жовтень 2020 року вироблено 20,0 тис. тонн борошна (70,1 % до січня-жовтня 2019 року). Зменшення виробництва борошна відбулося внаслідок зменшення попиту на продукцію.

Хлібопекарська галузь представлена 35 підприємствами з річною потужністю 65,8 тис. тон. Асортимент продукції, що випускається, налічує більше 300 найменувань хлібобулочних та кондитерських виробів. За січень-жовтень 2020 року вироблено 5014,5 тонн хліба та хлібобулочних виробів (81,6 % до січня-жовтня 2019 року). Слід зазначити, що органами статистики не обліковуються виробництво продукції міні-пекарень при супермаркетах. Окрім цього, близько 59,0 % хлібобулочних виробів випікається малими підприємствами, які працюють на єдиному податку. В сільській місцевості значна частина населення випікає хліб в домашніх умовах (до 10,0 %).

Торти і вироби кондитерські в області виробляються трьома провідними підприємствами (ТОВ «Северодонецький хліб», ТОВ «Агро-Плюс 1», ТОВ «Укр-Вереск»). За січень-жовтень 2020 року вироблено 295,4 тонн (87,7 % до січня-жовтня 2019 року). Зменшення продукції відбулося внаслідок сезонного зменшення попиту на продукцію.

Пивоварінням в області займаються 3 підприємства (ТОВ «Пінта – Кремінський пивоварений завод», ТОВ «Лиспи», ТОВ «Вест менеджмент»), якими за січень-жовтень 2020 року вироблено 812,7 тис. дал (109,7 % до січня-жовтня 2019 року). Зростання виробництва відбулося за рахунок розширення ринків збуту та реалізації продукції на всій території України.

Галузь з виробництва кормів для тварин представлена 9 підприємствами, з яких одне підприємство велике (ТОВ «Фідлайф») та 8 підприємств малих потужностей. За січень-жовтень 2020 року вироблено кормів готових (крім преміксів) для годівлі сільськогосподарських тварин: для свиней – 9373,6 тонн (у 2,7 рази більше до аналогічного періоду 2019 року), для великої рогатої худоби – 4263,3 тонн (107,4 %).

Оптову закупівлю зернових та технічних культур на території області здійснюють ТОВ СП «Нібулон», ТОВ «Кернел Трейд», Компанії «Каргілл», «Серна», ПАТ «Аграрний фонд» та ПрАТ «Агротон».

В області існує 19 елеваторів, загальна потужність яких складає 847,9 тис. тон, з них 16 – діючих потужністю 765,8 тис. тон. На 26.11.2020 завантаженість елеваторів складає 51,6 %.

На території області п'ять перевалочних пунктів зернових та масляничних культур:

перевантажувальний комплекс компанії «Нібулон» (м. Сватове) потужністю 4 тис. тон на добу;

перевантажувальний комплекс ТОВ «Голден Агро» (м. Рубіжне) потужністю 3 тис. тонн на добу;

перевантажувальний комплекс ТОВ «Східзерноальянс» (м. Сватове) потужністю 2 тис. тон на добу;

пункт «Левада» (м. Северодонецьк), потужність перевантаження становить 0,9 тис. тон на добу;

пункт ТОВ «Красноріченське» (Кремінський район), потужність перевантаження становить 0,3 тис. тон на добу.

2. Стан розрахунків комунальних підприємств за електроенергію та природний газ.

В загальному переліку підприємств, установ, організацій, які належать до спільної власності територіальних громад сіл, селищ, міст області (на підконтрольній території) перебуває 8 комунальних підприємств та установ різного напрямку діяльності, а саме: КП «Луганська обласна «Фармація», КП «Луганська обласна «Фармація Північ», КП «Луганській обласний фонд підтримки індивідуального житлового будівництва на селі», КП «Міжнародний аеропорт «Сєверодонецьк», «Білолуцьке державне комунальне підприємство по виробництву м'ясокісткового борошна», КП «Інноваційно-інформаційний центр», Обласне комунальне підприємство «Луганськ Еко Баланс» та Обласне комунальне підприємство «Регіональне агентство сприяння інвестиціям». П'ять із зазначених підприємств перебувають у стадії припинення або не здійснюють господарську діяльність: КП «Луганська обласна «Фармація», обласне комунальне підприємство «Регіональне агентство сприяння інвестиціям», КП «Міжнародний аеропорт «Сєверодонецьк», «Білолуцьке державне комунальне підприємство по виробництву м'ясокісткового борошна», обласне комунальне підприємство «Луганськ Еко Баланс».

Протягом жовтня 2020 року діючі обласні комунальні підприємства спожили електричної енергії на загальну суму 550,5 тис. грн, природного газу – на 80,0 тис. грн. (всі рахунки оплачені, заборгованість відсутня).

Всього з початку року було спожито електричної енергії та природного газу на 2653,0 тис. грн та 923,0 тис. грн відповідно.

Заборгованість КП «Міжнародний аеропорт «Сєверодонецьк» перед ТОВ «ЛЕО» за електроенергію складає 27561,02 грн.

Стан розрахунків підприємств централізованого тепло-, водопостачання та водовідведення за електроенергію та природний газ.

Загальна заборгованість підприємств централізованого теплопостачання області за спожитий природний газ, розподіл та транспортування природного газу на 01.11.2020 року склала 1032,9 млн грн, у тому числі перед:

НАК «Нафтогаз України» – 853,3 млн грн;

ПАТ «Луганськгаз» – 61,4 млн грн;

ДК «Газ України» – 60,3 млн грн;

АТ «Укртрансгаз» – 58,5 млн грн;

інші постачальники (передплата) – 0,6 млн грн.

Крім того, пені та штрафні санкції склали 118,6 млн грн (НАК «Нафтогаз України» – 74,8 млн грн, ДК «Газ України» – 43,5 млн грн, АТ «Укртрансгаз» – 0,3 млн грн).

Протягом січня-жовтня 2020 року спожито природного газу 51,5 млн куб. метрів на суму 253,1 млн грн, нараховане за розподіл та транспортування природного газу – 76,3 млн грн, за безномінаційно спожитий природний газ (2017-2018 роки) – 58,5 млн грн, оплачено 279,5 млн грн, з яких за спожитий природний газ – 230,4 млн грн (169,9 млн грн. віднесено в рахунок погашення

заборгованості за спожитий газ минулих років, за даними НАК «Нафтогаз України»), за розподіл та транспортування природного газу – 49,1 млн грн.

Загальний рівень розрахунків підприємствами сфери теплопостачання області за спожитий природний газ та його розподіл і транспортування у 2020 році склав 72,0 %.

Загальна заборгованість підприємств сфери теплопостачання, водопостачання та водовідведення області за спожиту електроенергію на 01.11.2020 склала 431,0 млн грн, у тому числі по підприємствам теплопостачання – 9,5 млн грн (спожито у січні-жовтні 2020 року електроенергії на суму 33,5 млн грн, оплачено 33,6 млн грн, рівень оплати – 101 %); водопостачання та водовідведення – 421,5 млн грн (спожито електроенергії на суму 162,1 млн грн, оплачено 108,5 млн грн, рівень оплати склав 67 %).

Крім того, пені та штрафні санкції – 44,9 млн грн (позивач ТОВ «Луганське енергетичне об'єднання»), у тому числі по підприємствам: теплопостачання – 2,9 млн грн, водопостачання та водовідведення – 42,0 млн грн.

Одним із чинників незадовільних розрахунків підприємств сфери теплопостачання, водопостачання та водовідведення за спожиті енергоносії є довготривале застосування економічно необґрунтованих тарифів, що призвело до наявності заборгованості з тарифної різниці, яка на 01.11.2020 в цілому склала 1162,2 млн грн, у тому числі за січень-жовтень 2020 року – 187,2 млн грн, а саме по підприємствам:

теплопостачання – 950,5 млн грн (по населенню – 791,8 млн грн, бюджетним установам – 158,7 млн грн);

водопровідно-каналізаційного господарства – 211,7 млн грн (по населенню – 196,0 млн грн, по бюджетним установам – 15,7 млн грн).

На 01.11.2020 залишилась невідшкодованою з державного бюджету (згідно постанов Кабінету Міністрів України від 18.05.2017№ 332, від 14.02.2018 № 110) тарифна різниця у сумі 114, 7 млн грн, яка затверджена територіальною комісією із затвердження обсягів тарифної різниці, у тому числі по підприємствам:

теплопостачання – 46,1 млн грн (по населенню – 1,2 млн грн, бюджетним установам – 44,9 млн грн);

водопровідно-каналізаційного господарства – 68,6 млн грн (по населенню – 67,0 млн грн, по бюджетним установам – 1,5 млн грн).

Відповідно до вимог Закону України «Про заходи, спрямовані на врегулювання заборгованості теплопостачальних та теплогенеруючих організацій та підприємств централізованого водопостачання і водовідведення за спожиті енергоносії», до Реєстру теплопостачальних та теплогенеруючих організацій, підприємств централізованого теплопостачання, що беруть участь у процедурі врегулювання заборгованості за спожиті енергоносії включені 7 підприємств сфери теплопостачання області та 1 підприємство сфери водопостачання та водовідведення області.

НАК «Нафтогаз України» підписані договори реструктуризації 6 підприємствам централізованого теплопостачання, ДК «Газ України» – 2 підприємствам централізованого теплопостачання, за якими здійснено погашення заборгованості за спожитий природний газ, що підлягає реструктуризації, у сумі 54,2 млн грн (перед НАК «Нафтогаз України» – 53,6 млн грн, перед ДК «Газ України» – 0,6 млн грн) та списано заборгованості по пеням та штрафам: НАК «Нафтогаз України» на суму 47,8 млн грн, ДК «Газ України» – 2,2 млн грн.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 18.06.2014 № 217 «Про затвердження Порядку розподілу коштів, що надходять на поточні рахунки із спеціальним режимом використання для проведення розрахунків з гарантованим постачальником природного газу» (із змінами та доповненнями) підприємствами сфери теплопостачання відкрито спецрахунки із спеціальним режимом використання для проведення розрахунків з гарантованим постачальником природного газу. У жовтні 2020 року середній норматив перерахування коштів на рахунок постачальника природного газу по категоріям споживачів склав: населення – 68,9 %, бюджетні установи – 56,6 %, інші споживачі – 71,0 %, на рахунок оператора газорозподільної системи: населення – 9,4 %, бюджетні установи – 8,4 %, інші споживачі – 8,6 %.

3. Аналіз інвестиційної діяльності.

За інформацією Національного банку України обсяг прямих інвестицій (інструментів участі в капіталі) в економіці Луганської області на 30.06.2020 склав 159,6 млн дол. США, що становить 88,4 % від показника аналогічного періоду минулого року.

За січень-червень 2020 року, на кінець періоду спостерігалась найбільша зосередженість прямих інвестицій у промисловості – 135,2 млн дол. США, з них:

переробна промисловість — на 110,4 млн дол. США;

добувна промисловість і розроблення кар'єрів – 14,5 млн дол. США;

діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування – 12,6 млн дол. США.

Інвестиції надійшли з декількох країн світу. Основними країнами-інвесторами є Кіпр – 87,9 млн дол. США, Сполучене Королівство Великої Британії та Північної Ірландії – 51,0 млн дол. США, Панама – 3,7 млн дол. США, Російська Федерація – 2,5 млн дол. США та Британські Віргінські Острови – 1,9 млн дол. США.

Значною мірою вплив за прямими іноземними інвестиціями у розмірі 21,0 млн дол. США зумовлений вилученням реінвестованих доходів реального сектору.

Основними причинами недостатньої інвестиційної активності є:

складний процес входження іноземних інвестицій в країну (економічна та фінансова нестабільність, відсутність системи гарантій захисту інвестицій);

невисока довіра до стабільності урядових рішень;

відсутність дієвих реформ (недосконала законодавча база, суперечливість, неповнота та неоднозначність трактування чинних законів і нормативно-правових актів, недостатній рівень державної підтримки інвестиційної діяльності в пріоритетних галузях економіки);

військовий конфлікт на сході України.

За підтримки Європейського інвестиційного банку в Луганській області впроваджується Проєкт «Надзвичайна кредитна програма для відновлення України». Постановою Кабінету Міністрів України від 25.11.2015 № 1068 затверджено розподіл у 2020 році субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на реалізацію проєктів у рамках Надзвичайної кредитної програми для відновлення України між місцевими бюджетами. За цим Проєктом в Луганській області реалізується 37 субпроєктів.

Обсяги освоєних **капітальних інвестицій** у січні-вересні 2020 року підприємствами та організаціями за рахунок усіх джерел фінансування склали 1480,9 млн грн, або 0,6 % від загального обсягу по Україні (2019 рік – 0,5 %), що становить 52,4 % від обсягу капітальних інвестицій за відповідний період попереднього року.

За даними, оприлюдненими Головним управлінням статистики у Луганській області, головним джерелом фінансування капітальних інвестицій залишаються власні кошти підприємств та організацій, за рахунок яких освоєно 63,4 % загального обсягу. За рахунок державного та місцевих бюджетів освоєно 31,8 % капітальних інвестицій.

Вагомі частки капітальних інвестицій освоєно в машини, обладнання, інвентар і транспортні засоби – 61,8 % усіх інвестицій, у будівлі та споруди – 31,3 %.

4. Будівельна діяльність.

За даними, оприлюдненими Державною службою статистики України, у січні-жовтні 2020 року підприємства області виконали будівельні роботи на суму 433,9 млн грн. Індекс будівельної продукції за січень-жовтень 2020 року порівняно з січнем-жовтнем 2019 року становив 91,3 % (січень-жовтень 2019 року до січня-жовтня 2018 – 109,0 %).

Нове будівництво склало 12,5 % від загального обсягу виробленої будівельної продукції, ремонт (капітальний і поточний) – 77,5 %, реконструкція та технічне переоснащення – 10,0 %.

Загальна площа житлових будівель, прийнятих в експлуатацію за січень-вересень, відповідно до Порядку, затвердженому наказом Мінрегіону від 03.07.2018 № 158 (зі змінами), складає 3806,0 кв. м (0,5 % до загального обсягу в регіоні), що в 1,6 рази менше порівняно з аналогічним періодом попереднього року. З них прийнято в експлуатацію: 2649,0 кв. м загальної площі житла у міській місцевості (54,1 % до січня-вересня 2019 року), 1157,0 кв. м – у сільській місцевості (112,1 %).

Загальна площа житлових будинків, на які видано дозволи на виконання будівельних робіт (нове будівництво), у січні-вересні 2020 року складає 10914,0 кв. м (0,3 % до загального обсягу в регіоні), що становить 120,9 % до

аналогічного періоду 2019 року. З них прийнято в експлуатацію: 9406,0 кв. м загальної площі житла у міській місцевості (129,0 %), 1508,0 кв. м – у сільській місцевості (86,9 %).

Продовжується реалізація обласного плану заходів щодо створення безперешкодного життєвого середовища для осіб з обмеженими фізичними можливостями та інших маломобільних груп населення на 2017-2021 роки «Безбар'єрна Луганщина». Координацію роботи щодо реалізації Плану заходів здійснює обласний комітет забезпечення доступності осіб з інвалідністю та інших мало мобільних груп населення до об'єктів соціальної та інженерно-транспортної інфраструктури та комітети доступності в містах обласного значення та в районах області. Більша частина складу комітету – це представники громадських організацій, які опікуються проблемами осіб з інвалідністю.

За результатами моніторингу стану забезпечення безбар'єрного доступу осіб з інвалідністю до пріоритетних об'єктів області, які, у першу чергу, потребують обладнання засобами доступності, сформовано базу даних таких об'єктів у розрізі населених пунктів області за напрямками призначення (1230) та визначено орієнтовну потребу в коштах для виконання цих робіт. На цих об'єктах розробляються та реалізуються відповідні проекти (будівництво пандусів, обладнання санітарних вузлів, ліфтів тощо) та вирішуються питання фінансування робіт з місцевих бюджетів, державного фонду регіонального розвитку, інших джерел. За період 2018-2020 років реалізовано 202 таких проекти на суму 55 млн 15 тис. грн, з них у 2020 році – 47 проектів.

На території області продовжується реалізація регіональних програм житлового кредитування, а саме:

1. Регіональна комплексна програма підтримки індивідуального житлового будівництва на селі та покращання умов життєзабезпечення сільського населення «Власний дім» на 2017-2022 роки. За січень-жовтень 2020 року в рамках програми профінансовано з державного бюджету 2700,0 тис. грн, з обласного бюджету – 1800,0 тис. грн, районні бюджети та бюджети ОТГ – 376,5 тис. грн. З залученням кредитних коштів завершено будівництво (реконструйовано) та придбано 70 житлових будинки загальною площею житла 5,4 тис. кв. м.

2. Регіональна цільова програма забезпечення молоді житлом на 2018-2020 роки. За звітний період надано пільговий кредит 1 молодій сім'ї в обсязі 623,7 тис. грн на придбання житла загальною площею 175,3 кв. м.

5. Стан розвитку зовнішньоекономічної діяльності.

За даними, оприлюдненими Державною службою статистики України, **оборот зовнішньої торгівлі товарами** області у січні-вересні 2020 року становив 251,4 млн дол. США та зменшився порівняно з січнем-вереснем 2019 року на 23,6 %.

Обсяг експорту товарів у січні-вересні 2020 року становив 97,6 млн дол. США та порівняно з аналогічним періодом 2019 року зменшився на 20,5 %.

Обсяг імпорту товарів склав 153,8 млн дол. США, що на 25,4 % менше аналогічного періоду попереднього року.

Негативне сальдо становило 56,2 млн дол. США (за січень-вересень 2019 року сальдо негативне – 83,5 млн дол. США).

Коефіцієнт покриття експортом імпорту склав 0,63 (по Україні – 0,92), у відповідному періоді попереднього року – 0,60.

Зовнішньоторговельні операції проводились з партнерами із 72 країн світу.

За інформацією Головного управління статистики у Луганській області, до країн Європейського Союзу експортовано 58,0 % усіх товарів (січень-вересень 2019 року – 50,2 %), до Російської Федерації – 10,5 % (11,2 %).

Найбільші обсяги експортних поставок здійснювалися до Німеччини – 13,1 % від загального обсягу, Франції – 10,7 %, Польщі – 10,0 %, Білорусі – 8,0 %.

Валютна виручка від експортних поставок продукції хімічної промисловості у січні-вересні 2020 року становила 32,4 млн дол. США або 33,2 % експорту всіх товарів, паперу та картону – 23,6 млн дол. США (24,2 %), текстильних матеріалів та текстильних виробів – 10,4 млн дол. США (10,7 %), дорогоцінного або напівдорогоцінного каміння, дорогоцінних металів та виробів з них – 5,7 млн дол. США (5,9 %).

Серед країн-торгових партнерів експортні поставки найбільш зросли до Люксембургу, США, Казахстану, Німеччини, Румунії та Болгарії.

З країн ЄС імпортовано 33,1 % усіх товарів (у січні-вересні 2019 року – 22,5 %), з Російської Федерації – 45,1 % (59,5 %).

Найбільші імпортні надходження, крім Російської Федерації, здійснювалися з Німеччини – 11,9 % від загального імпорту, Польщі – 8,2 %, Білорусі – 5,5 %, Франції – 4,0 %, Саудівської Аравії – 2,4 %.

Імпортні надходження мінеральних продуктів у січні-вересні 2020 року становили 47,4 млн дол. США або 30,8 % імпорту всіх товарів, продукції хімічної промисловості – 24,9 млн дол. США (16,2 %), маси з деревини або інших волокнистих целюлозних матеріалів – 20,7 млн дол. США (13,5 %), полімерних матеріалів, пластмас та виробів з них – 16,7 млн дол. США (10,8 %).

Імпортні поставки порівняно з аналогічним періодом минулого року найбільш зросли з Японії, Білорусі та Польщі.

Оборот зовнішньої торгівлі послугами за 9 місяців 2020 року склав 46,5 млн дол. США і порівняно з аналогічним періодом 2019 року зменшився на 16,6 %.

Обсяги експорту та імпорту послуг становили відповідно 15,9 млн дол. США (зменшення порівняно з 9 місяцями 2019 року на 28,0 %) та 30,6 млн дол. США (зменшення на 9,2 %).

Негативне сальдо зовнішньої торгівлі послугами становило 14,8 млн дол. США (9 місяців 2019 року негативне – 11,7 млн дол. США).

Коефіцієнт покриття експортом імпорту склав 0,52 (по Україні – 2,20), відповідний період попереднього року – 0,65.

Зовнішньоторговельні операції проводились з партнерами із 73 країн світу.

За даними, оприлюдненими Головним управлінням статистики у Луганській області, експорт послуг до країн Європейського Союзу становив 29,6 % від загального обсягу експорту послуг (9 місяців 2019 року – 24,6 %).

У загальному обсязі експорту послуг найбільша частка припадала на ділові послуги (63,7 % від загального обсягу експорту послуг), з яких 97,6 % склали наукові та технічні послуги.

Імпорт послуг від країн Європейського Союзу становив 53,3 % від загального обсягу імпорту послуг (9 місяців 2019 року – 50,8 %).

У структурі імпорту послуг переважали ділові послуги, (9,2 %), з яких 91,6 % склали наукові та технічні послуги та 3,6 % професійні та консалтингові послуги.

6. Стан розвитку споживчого ринку.

Оборот роздрібною торгівлі (до якого включено роздрібний товарооборот підприємств роздрібною торгівлі, розрахункові дані щодо обсягів продажу товарів на ринках та фізичними особами-підприємцями) у січні-жовтні 2020 року склав 9022,2 млн грн, що у порівняних цінах становить 105,8 % до січня-жовтня 2019 року.

Обсяг роздрібного товарообороту підприємств, що здійснюють діяльність із роздрібною торгівлі, у січні-жовтні 2020 році становив 4876,9 млн грн, що у порівняних цінах становить 114,8 % до січня-жовтня 2019 року.

Індекс споживчих цін на споживчому ринку Луганської області у жовтні 2020 року до грудня попереднього року становив 102,5 %, що на 0,2 в. п. менше загальнодержавного (по Україні – 102,7 %).

За даними, оприлюдненими Головним управлінням статистики, у жовтні 2020 року на споживчому ринку області ціни на продукти харчування та безалкогольні напої зросли на 1,6 %. Найбільше (на 26,8 % та 24,1 %) подорожчали цукор та яйця. На 5,4 % став дорожче хліб, на 3,2 % – олія соняшникова, на 3,1 % – молоко, на 1,5 % – сир і м'який сир (творог), сметана, на 0,9 % – м'ясо та м'ясопродукти, овочі, на 0,8 % – кава, на 0,7 % – масло, кондитерські вироби з цукру, на 0,6 % – кондитерські вироби з борошна, на 0,5 % – макаронні вироби, на 0,4 % – шоколад, на 0,3 % – чай. Водночас на 6,3 % подешевшали фрукти, на 2,7 % – рис, на 0,3 % – кисломолочна продукція.

Ціни на алкогольні напої та тютюнові вироби зросли на 0,8 %, що пов'язано з подорожчанням тютюнових виробів на 1,4 %, алкогольних напоїв – на 0,3 %.

Одяг і взуття подорожчали на 0,4 %, у т.ч. взуття – на 0,5 %, одяг – на 0,4 %.

Зростання цін (тарифів) на житло, воду, електроенергію, газ та інші види палива на 4,8 % відбулось головним чином за рахунок підвищення ціни на природний газ на 21,5 %.

Ціни на транспорт зросли на 0,5 % у зв'язку з подорожчанням палива та мастил, залізничного пасажирського транспорту – на 0,7 %, автодорожнього пасажирського транспорту – на 0,1 %.

Цінова ситуація на ринку палива

За даними моніторингу середніх споживчих цін на товари (послуги) у жовтні 2020 року середня роздрібна ціна на бензин марки А-95 становила 23,82 грн/л (середня по Україні – 23,54 грн/л) і зменшилася порівняно з груднем 2019 року на 13,0 % (по Україні – на 16,2 %).

Дизельне паливо коштувало 22,93 грн/л (по Україні – 22,65 грн/л) та порівняно з груднем 2019 року подешевшало на 15,0 % (по Україні – на 17,5 %).

Основними причинами подорожчання товарів є:

коливання світових цін і зовнішнього попиту на вітчизняні продукти харчування (зокрема, м'ясомолочної групи, цукру, яєць курячих тощо), нестабільна ситуація в тваринництві (зменшення поголів'я великої рогатої худоби);

скорочення площ посіву овочів «борщового набору», використання аграріями менш якісних посадкових матеріалів, відсутність овочесховищ сучасного типу, зниження врожаю зернових і плодовоовочевих культур внаслідок несприятливих погодних умов.

Обсяг послуг, реалізованих споживачам підприємствами сфери послуг у II кварталі 2020 року становив 477,1 млн грн, що на 3,7 % більше аналогічного періоду 2019 року (460,0 млн грн).

Обсяг послуг, реалізованих населенню, становив 157,4 млн грн, що на 5,6 % менше показника II кварталу 2019 року. Частка таких послуг становила 33,0 % від загального обсягу реалізованих послуг.

На збільшення загального обсягу реалізованих послуг, порівняно з відповідним періодом минулого року, вплинули підвищення собівартості послуг, зростання мінімальної заробітної плати та цін на ресурси (матеріали) і комунальні послуги.

7. Аналіз ситуації у житлово-комунальному господарстві.

За жовтень 2020 року населенням області за житлово-комунальні послуги сплачено 144,8 млн грн.

Рівень сплати становив 79,1 % від нарахованих сум, у тому числі:

постачання та розподіл природного газу – 58,0 %;

теплопостачання – 226,6 %;

централізоване водопостачання та водовідведення – 91,1 %;

управління багатоквартирним будинком – 91,1 %;

вивезення побутових відходів – 95,5 %;

постачання та розподіл електричної енергії – 98,0 %.

Заборгованість населення з оплати житлово-комунальних послуг на 31.10.2020 склала 1925,6 млн грн.

За інформацією Головного управління статистики у Луганській області, на кінець жовтня 2020 року заборгованість населення зі сплати за постачання та розподіл природного газу становила 1066,1 млн грн, за постачання теплової

енергії та гарячої води – 499,5 млн грн, за централізоване водопостачання та водовідведення – 152,1 млн грн, за управління багатоквартирним будинком – 145,6 млн грн, за постачання та розподіл електричної енергії – 37,1 млн грн, за надання послуг з вивезення побутових відходів – 25,2 млн грн.

Відповідно до постанов Кабінету Міністрів України від 21.10.1995 № 848 та від 27.06.2003 № 976 у жовтні 2020 року з населенням було укладено 238 договорів щодо погашення реструктуризованої заборгованості на загальну суму 1369,1 тис. грн. Сума внесених платежів, з урахуванням довгострокових договорів, становила 957,4 тис. грн.

8. Аналіз соціальної сфери

8.1. Демографічна ситуація

Чисельність наявного населення в Луганській області (за оцінкою) на 1 жовтня 2020 року становила 2126142 особи.

Упродовж січня-вересня 2020 року чисельність населення зменшилася на 9771 особу, у т. ч. внаслідок природного скорочення на 7459 осіб і на 2312 осіб – за рахунок міграційного скорочення.

8.2. Доходи населення

Середньомісячна заробітна плата в розрахунку на одного штатного працівника (без урахування частини тимчасово окупованої території області), за січень-жовтень 2020 року склала 9877 грн, що становить 115,2 % до відповідного періоду попереднього року.

Середня заробітна плата штатних працівників у жовтні становить 10548 грн, що у 2,1 рази вище рівня мінімальної заробітної плати (з 01.09.2020 – 5000 грн), порівняно із вереснем 2020 року розмір заробітної плати зменшився на 2,1 %.

Індекс реальної заробітної плати за січень-жовтень 2020 року порівняно до відповідного періоду попереднього року становив 112,5 %.

Загальна сума заборгованості із виплати заробітної плати (без урахування структурних одиниць підприємств, які звітують до органів державної статистики в інших регіонах України) на 01.11.2020 склала 152,4 млн грн, що становить 32 % до початку року

Заборгованість із виплати заробітної плати працівникам економічно активних підприємств у жовтні збільшилась на 76,2 % та склала 131,3 млн грн, що становить 86,2 % до загальної суми.

Заборгованість по підприємствам, які здійснюють свою діяльність на підконтрольній державним органам влади території, збільшилась на 56,7 млн грн (+98 %) і складає 114,4 млн грн.

За даними Головного управління статистики у Луганській області, на початок листопада поточного року більше ніж половина суми заборгованості економічно активних підприємств припадала на промисловість (84,5 %).

За інформацією Головного управління Пенсійного фонду України в Луганській області, кількість пенсіонерів на території, яка підконтрольна органам української влади, на 01.10.2020 склала 343,9 тис. осіб.

Обсяги власних надходжень, що спрямовуються на виплату пенсій за жовтень 2020 року – 279,9 млн грн.

Обсяги дотацій з держбюджету на покриття дефіциту коштів Пенсійного фонду України на виплату пенсій за жовтень поточного року становить 489,4 млн грн.

Фактична потреба в коштах на виплату пенсій у вересні 2020 року становила 1455,9 млн грн.

Заборгованість по виплаті пенсій на 01.11.2020 відсутня.

8.3. Ринок праці

За даними Державної служби статистики України, чисельність зайнятого населення у віці 15-70 років по Луганській області за січень-червень 2020 року становила 291,3 тис. осіб. Рівень зайнятості населення по Луганській області склав 57,3 % (2019 рік – 58,4 %), рівень безробіття – 15,2 % (2019 рік – 14,2 %).

Упродовж січня-вересня 2020 року роботодавці проінформували обласну службу зайнятості про заплановане масове вивільнення 3,7 тис. працівників, що у 1,8 рази більше ніж за аналогічний період 2019 року. Серед осіб, попереджених про вивільнення, 39,1 % – працівники державного управління й оборони; обов'язкового соціального страхування, 29,6 % – охорони здоров'я та надання соціальної допомоги, 17,3 % – сфери постачання електроенергії, газу, пари, 4,1 % – сільського лісового та рибного господарств, 3,8 – будівництва.

Протягом звітнього періоду послугами Луганської обласної служби зайнятості скористалися 44,4 тис. громадян, з яких статус безробітного мали 19,1 тис. осіб.

Спостерігається позитивна тенденція щодо подачі роботодавцями вакансій до обласної служби зайнятості. Зокрема, кількість роботодавців, які співпрацювали з центрами зайнятості області, зросла на 10,2 % та склала 3,2 тис. Кількість вакансій у базі даних служби зайнятості Луганської області зменшилася (на 4,8 %) до 16,0 тис. од.

За сприянням центрів зайнятості області протягом 9 місяців 2020 року працевлаштовано 13,8 тис. осіб, зокрема, 45,2 % з них було працевлаштовано оперативним чином до надання статусу безробітного.

На нові робочі місця з компенсацією роботодавцю єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування працевлаштовано 301 безробітна особа, в тому числі 55 осіб, що недостатньо конкурентоспроможні на ринку праці та 246 осіб на нові робочі місця в пріоритетних видах економічної діяльності.

Для розвитку підприємництва та стимулювання самозайнятості безробітних громадян упродовж січня-вересня 2020 року в центрах зайнятості одноразову виплату допомоги по безробіттю отримали та відкрили власну справу 16 безробітних осіб.

Послуги з пошуку роботи отримували 6,9 тис. осіб з числа соціально вразливих категорій, за сприяння служби зайнятості працевлаштовано 1,4 тис. осіб даної категорії.

Послугами служби зайнятості у звітному періоді скористалося 830 осіб з інвалідністю, працевлаштовано 233 особи даної категорії. До громадських та інших робіт тимчасового характеру залучено 27 осіб з інвалідністю, професійне навчання за направленням служби зайнятості проходило 21 безробітна особа вищезазначеної категорії.

Протягом 9 місяців 2020 року послуги обласної служби зайнятості отримали 1,2 тис. внутрішньо переміщених осіб, працевлаштовано 381 особа.

Працевлаштовано 237 демобілізованих військовослужбовців, що брали участь в антитерористичній операції (ООС), з них 3 особи отримали одноразову виплату допомоги по безробіттю для організації підприємницької діяльності та 3 особи працевлаштовано з наданням виплати компенсації роботодавцю у розмірі єдиного внеску.

Завдяки роботі Консалтингових центрів постійно удосконалюється система інформаційного та консультативного обслуговування осіб з питань організації та провадження підприємницької діяльності. За січень-вересень 2020 року в Консалтинговому центрі Северодонецького міського центру зайнятості проведено 26 заходів, в яких взяли участь 256 зареєстрованих безробітних та 39 різноманітних заходів (семінари, наради, дні відкритих дверей, круглі столи тощо), які відвідали 498 роботодавців міста. Консалтинговим центром Старобільського районного центру зайнятості було надано 219 консультацій з питань провадження підприємницької діяльності юридичним та фізичним особам.

На базі Лисичанського міського та Кремінського районного центрів зайнятості функціонують студії підтримки і супроводу безробітних «Бізне\$тарт», діяльність яких спрямована на залучення представників міжнародних донорських, волонтерських, громадських організацій, що займаються відновленням нормальної життєдіяльності на постраждалих внаслідок військових дій територіях, інтеграцією ВПО та зміцненням соціальної згуртованості.

З метою популяризації послуг, які надає обласна служба зайнятості, роз'яснення змін в законодавстві в пресі та на WEB-ресурсах у січні-вересні 2020 року розміщено 628 інформаційних матеріалів. Підготовлено 252 виступи на радіо та телебаченні.

На 01.10.2020 на обліку в Луганській обласній службі зайнятості перебувало 6,4 тис. безробітних громадян, з них 76,1 % отримували допомогу по безробіттю.

9. Аналіз розвитку малого підприємництва.

Сектор малого підприємництва посідає ключове місце в економіці області: здійснює виробництво продукції, товарів та послуг, оперативно реагує на зміни споживчого попиту, створює робочі місця та наповнює бюджети усіх рівнів.

На 01.01.2020 мале підприємництво представлене 23430 діючими суб'єктами, із них:

454 – малі підприємства (на 2,5 % більше показника попереднього року (443));

3072 – мікропідприємства (на 9,8 % більше (2797));

19904 – фізичні особи-підприємці (на 8,2 % більше (18400)).

За рахунок створення нових загальна кількість суб'єктів малого підприємництва збільшилась на 8,3 % порівняно з 2018 роком (21640).

Кількість суб'єктів малого підприємництва у розрахунку на 10 тис. осіб наявного населення склала 110 одиниць.

У малому бізнесі зайнято 48,8 тис. осіб, що становить 50,6 % від загальної чисельності зайнятих у суб'єктах господарювання. В тому числі:

на малих підприємствах та мікропідприємствах – 17,6 тис. осіб, що на 6,5 % більше показника попереднього року (16,5);

фізичних осіб-підприємців та найманих ними працівників – 31,2 тис. осіб, що на 3,3 % менше показника попереднього року (32,3).

Кількість зайнятих у малому підприємстві регіону в 2019 році (48,790 тис. осіб) зменшилась на 0,2 % до попереднього року (48,802 тис. осіб).

Кількість суб'єктів підприємництва, які працювали за єдиним податком складала 17563 осіб, що на 14,6 % більше, ніж у 2018 році (15324 осіб), із них:

1606 юридичних осіб (на 2 % більше показника попереднього року (1574);

15957 фізичних осіб-підприємців (на 16 % більше (13750)).

Сума надходжень від сплати єдиного податку в порівнянні з попереднім роком (323,9 млн грн) збільшилась на 10,5 % та склала 357,8 млн грн.

Малі підприємства (у т. ч. мікропідприємства) на 5,8 % збільшили обсяг реалізації продукції (товарів, послуг), який склав 12,9 млрд грн (у 2018 році – 12,2 млрд грн). Ріст показника відбувся за рахунок збільшення обсягу реалізованої продукції у натуральному значенні та індексу інфляції.

За даними Державної служби статистики України (на 30.06.2020) частка обсягу реалізованої продукції (товарів, послуг) малими підприємствами (в т. ч. мікропідприємствами) у загальному обсязі реалізованої продукції суб'єктами господарювання (без урахування обсягу продукції, реалізованої ФОП) у 2019 році склала 31,1 %.

Разом із тим обсяг реалізованої малими підприємствами промислової продукції (товарів, послуг) склав 1,56 млрд грн, що більше попереднього року на 9,1 % (1,43 млрд грн). Питома вага реалізованої малими підприємствами промислової продукції склала 3,8 % в загальному обсязі реалізованої продукції суб'єктами господарювання (без урахування обсягу продукції, реалізованої ФОП).

Підтримка розвитку підприємництва здійснювалась відповідно до заходів Регіональної цільової програми розвитку та підтримки малого і середнього підприємництва на 2018-2019 роки» (далі – Програма) та аналогічних міських і районних програм.

У 2019 році на реалізацію заходів Програми фактично використано 3231,7 тис. грн з інших джерел. На реалізацію міських і районних програм розвитку та підтримки підприємництва використано 6310,79 тис. грн, із них 371,9 тис. грн – з місцевих бюджетів.

З метою залучення додаткового капіталу для розвитку і підтримки діяльності суб'єктів малого та середнього підприємництва (далі – МСП)

здійснюється фінансово-кредитна підтримка. Відділеннями ПАТ «Державний ощадний банк України» та АТ КБ «Приватбанк» надано 410 суб'єктам підприємництва кредитів на суму 109,63 млн грн.

В регіоні в рамках Угоди «Підтримка Європейського Союзу для Сходу України» між урядом України та Європейським Союзом розпочалась реалізація програми «FinancEast», що фінансується Німецьким державним банком розвитку (KfW). Програма дає можливість фінансувати інвестиційні проекти підприємців через установи-партнери: АТ «Ощадбанк», АБ «Укргазбанк», ТОВ «ОТП Лізинг». Суб'єкт підприємництва, залучивши кредит на реалізацію інвестиційного проекту в банках-партнерах, отримує компенсацію у розмірі 50 % від загальної суми інвестиційного проекту.

В рамках проекту «Підтримка соціального та економічного відновлення у Східному регіоні України», що виконується Програмою розвитку ООН та фінансується урядом Японії, проведено 2 конкурси на отримання бізнес-грантів серед суб'єктів МСП Луганської та Донецької областей. За результатами конкурсів підприємцям з Луганської області присуджено 105 грантів. За державними програмами підтримки агропромислового комплексу сільгосптоваровиробники регіону отримали допомогу на суму майже 69 млн грн.

Місцевими органами виконавчої влади надавалась необхідна матеріально-технічна допомога суб'єктам МСП. Вживались заходи щодо спрощення процедур передачі нерухомого майна в оренду, виділення земельних ділянок, отримання дозволів на будівництво та реконструкцію об'єктів, перегляду ставок та пільг з орендної плати для підприємців-початківців і тих суб'єктів підприємницької діяльності, що працюють у пріоритетних напрямках економіки.

Підприємницьким структурам протягом року передано в оренду 297 приміщень загальною площею 71,5 тис. м², у власність – 8 приміщень загальною площею 6,2 тис. м².

До виконання робіт/послуг за державні кошти залучено 982 суб'єкти малого підприємництва. За результатами укладено 1996 договорів на загальну суму 182,6 млн грн.

Для спрощення процедури започаткування підприємницької діяльності в області діяло 20 центрів надання адміністративних послуг області (далі – центри), із них: 10 – районних, 4 – міських та 6 центрів, які обслуговують об'єднані територіальні громади.

Через центри суб'єктам господарської діяльності та громадянам надано 447,8 тис. адміністративних послуг, що в 1,3 рази більше показника попереднього року. В середньому за місяць надавалось 37 тис. послуг.

Для 16 центрів придбано 23 комплекти обладнання з оформлення та видачі паспортних документів. Надання паспортних послуг вже запроваджено через 12 центрів, у тому числі у 2019 році – через 8.

За рахунок міжнародної фінансової підтримки для центрів придбано: 4 комплекти обладнання для оформлення і видачі посвідчення водія та реєстрації транспортного засобу, 16 мобільних кейсів для надання

адміністративних послуг за межами приміщення центрів, 2 мобільні центри (на 2 робочих місця) на базі автомобіля Ford.

В області інфраструктура підтримки підприємництва представлена 9 бізнес-центрами, 17 кредитними спілками та Луганським відділенням Українського державного фонду підтримки фермерських господарств. Створено 41 громадську організацію підприємців.

За фінансової підтримки ПРООН в рамках проекту «Мережа НГО – центрів підтримки бізнесу» на Луганщині формується мережа (коаліція) центрів підтримки бізнесу на базі існуючих громадських організацій в районних центрах та громадах.

При облдержадміністрації створена регіональна рада підприємців. Ще 17 консультативно-дорадчих органів з питань розвитку підприємництва діють при міських радах міст обласного значення та райдержадміністраціях.

При райдержадміністраціях працюють 10 виїзних консультаційних пунктів з питань організації підприємницької діяльності у сільській місцевості, здійснено 143 виїзди та надано 445 консультацій.

Суб'єкти МСП були учасниками 5-ти форумів: 3-х міжнародного, 2-х регіонального значення та 6-ти виставок: 3-х міжнародних, однієї національної, 2-х регіональних. До заходів залучено 138 підприємців.

Представники бізнесу здійснили навчальні візити до Республіки Польща (18 учасників), м. Львів та Львівської області, м. Дніпро, м. Полтава, м. Запоріжжя (52 учасника), тощо.

За інформацією органів місцевого самоврядування та райдержадміністрацій у 2019 році в області за рахунок МСП створено 3156 нових робочих місць.

В. о. директора

Єгор СКІРТАЧ